

данас, она се увек суочавала са моралном и политичком дилемом одакле потиче њено право да заповеда људима или да према њима примењује мере принуде. Јер употреба силе је неморална и недопуштена и, по Слободану Јовановићу, допушта се само изузетно и то по нарочитом правном основу. Ако тог основа нема, њена принуда над људима ће бити голо насиље па ће тако и сам њен опстанак да дође у питање. Пошто држава није обична, већ принудна организација која се служи принудом и насиљем-средствима која су у односима са људима недозвољена, то је и позвана да оправда себе и принуду коју употребљава. То оправдање државе и њене власти се уобичајено назива легитимност (легитимитет) при чему треба да се разликује од језички (терминолошки) блиског појма легалитета који значи нешто друго. Легитимност је пре свега политички и социолошки а не правни појам и све државе, хтеле то или не, морају да се суоче са овим питањем и проблемом. О легитимности постоје различите дефиниције и гледања и у њима се огледа и сва сложеност феномена владања, власти, правде и демократичности (недемократичности) једног политичког поретка. У једном више етичком (па донекле и правном) смислу, легитимност би била повезана са идејом права, правичности и правде. Она би значила такво стање у друштву, такав друштвени поредак где влада хармоничност и где се поштују овакве општепризнате вредности или би претпостављала усклађеност политичке власти са принципима који су општеприхваћени у оквиру једне политичке заједнице. Као потпунија и одређенија може да се узме и дефиниција по којој је легитимност способност система (државе) да створи и одржи веру да су постојеће политичке институције најподесније за дато друштво. Као што је модерна држава (XVI века) изведена из идеје и теорије суверености, тако је и нужно идентификована и поистовећена и са принципом легитимитета. Зато се легитимност најпре поставила као политички и социолошки проблем онда када је настала грађанска (буржоаска) држава мада зачетке легитимности можемо да тражимо много раније, па и у државама које нису спојиве са њом. У ствари, сваки политички поредак, па и онај сурови (деспотски) подразумева да управљачи-властодршци, осим силе и страха својим поданицима намећу и одређену дозу свог моралног ауторитета преко кога лакше владају њима и своје наредбе беспоговорно спроводе. Зато ма колико су једна држава и њени управљачи сигурни у себе и своју силу, увек се и потенцијално плаше да гнев према њима не изазове супротну и јачу силу која ће да их угрози па и сруши. Држава и власт траже и постижу код људи послушност, али знају код њих и да изазову и